

Η ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ

Κυριακή Παπαδοπούλου

Νηπιαγωγός, 2^{ος} ΒΝΣ Θεσσαλονίκης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εμφάνιση του κορωνοϊού το προηγούμενο έτος στην Ελλάδα σήμανε και την αρχή ενός νέου είδους εκπαίδευσης στο οποίο έως τώρα ήταν εξοικειωμένοι μόνο ενήλικες μαθητές. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι μια διδασκαλία που σίγουρα δεν αντικαθιστά τη δια ζώσης διδασκαλία, όμως είναι ένα δυνατό εργαλείο για να υπάρξει συνέχεια στο δίδυμο σχολείο-μαθητής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση εμφανίστηκε:

α) το 1833 σε Σουηδική εφημερίδα «Lunds Weckoblad».

β) το 1840 ο Issac Ditman διδάσκει στενογραφία μέσω αλληλογραφίας στη Μεγάλη Βρετανία.

γ) τη δεκαετία του 1850 σε Πανεπιστήμια του Λονδίνου και της Αυστραλίας (Perraton, 1988).

δ) Στην Ελλάδα το 1997 το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

· Μαθητές-δάσκαλοι πρωτοβάθμιας-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης προτιμούν τη διδασκαλία μέσω φυσικής παρουσίας στην τάξη έναντι της ψηφιακής (Matzavela & Alepis, 2021).

· Ρόλος εκπαιδευτικού: να εμπνέει, να συμβουλεύει, να κάνει υπομονή, να είναι ευέλικτος και να επικοινωνεί με τους μαθητές του (Σαρακατσάνου & Βασάλα, 2011), να αναπτύσσει μαθητοκεντρικό περιβάλλον διδασκαλίας, να παρακινεί τους μαθητές του για συμμετοχή, να ακολουθεί την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας, να θέτει κανόνες και στόχους και να προωθεί την αλληλεπίδραση (Ηλιάδου, 2011).

ΚΟΡΩΝΟΪΟΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΑ

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ανακοίνωσε την παγκόσμια πανδημία στις 11 Μαρτίου 2020 (WHO, 2020).

Το Υπουργείο Παιδείας της Ελλάδας: εξέδωσε οδηγίες χρήσης της πλατφόρμας Cisco Webex. Χρήσιμα εργαλεία: e-class, ψηφιακή πλατφόρμα e-me, ψηφιακό σχολείο, φωτόδεντρο, πλατφόρμα Αίσωπος, διαδραστικά σχολικά βιβλία, study4exams, πανελλήνιο σχολικό δίκτυο, προσβάσιμο, κέντρο ελληνικής γλώσσας.

Μαθητές Λυκείου εξ αποστάσεως εκπαίδευση - 16 Μαρτίου 2020 (λύκεια Αχαΐας, Ζακύνθου και Ηλείας).

Γυμνάσια και δημοτικά σχολεία- 24 Μαρτίου 2020.

Από 30 Μαρτίου - εκπαιδευτική τηλεόραση σε μαθητές δημοτικού και αργότερα για μαθητές νηπιαγωγείου και γυμνασίου. Τον ίδιο μήνα εξ αποστάσεως υποστήριξη μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Το Νοέμβριο του 2020 ξεκινάει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και στο νηπιαγωγείο με μεσημεριανό ωράριο μαζί με τα δημοτικά, ενώ οι άλλες βαθμίδες γυμνάσιο και λύκειο λειτουργούν πρωινές ώρες (ΥΠΑΙΘ, 2020).

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η προσχολική ηλικία είναι πολύ σημαντική, καθώς σε αυτήν την ηλικία τα παιδιά μαθαίνουν τον κόσμο, απορροφούν γνώσεις, διαμορφώνουν το χαρακτήρα τους και κάνουν τα πρώτα τους κοινωνικά βήματα. Ο κορωνοϊός συνέβαλε στο να απομακρυνθούν τα παιδιά μεταξύ τους, να μην υπάρχει αλληλεπίδραση νηπιού-παιδαγωγού, αλλά και νηπίων μεταξύ τους και το παιχνίδι κάτι τόσο πολύτιμο να οριοθετηθεί σε συγκεκριμένα πλαίσια, πρωτόγνωρα για τη φύση του παιδιού αυτής της ηλικίας (Hristozova, 2020). Στην έρευνα της Foti (2020) σε νηπιαγωγεία της Αθήνας συμπέρανε ότι οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί ανταποκρίθηκαν στην ασύγχρονη διδασκαλία, ενώ σε έρευνα του Ιουνίου η ίδια αναφέρει τη σημαντικότητα της συνεργασίας σχολείου οικογένειας υπό τις συνθήκες του κορωνοϊού.

Τα εργαλεία που χρησιμοποίησαν περισσότερο οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ήταν η πλατφόρμα Webex Cisco, e-class, e-me και το e-mail. Πολύ μεγάλο ποσοστό (88%) επισήμανε ότι υλοποίησε ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, περιλαμβάνοντας όμως και τους νηπιαγωγούς που Μάρτιο-Ιούνιο του 2020 είχαν αυτή μόνο την οδηγία από το Υπουργείο ως προς την επαφή τους με τους μαθητές.

Από 806 εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης τα 2/3 χρησιμοποιούσαν ψηφιακά εργαλεία για τη διδασκαλία και την αξιολόγηση των μαθημάτων, ενώ σχεδόν οι μισοί από αυτούς τα χρησιμοποιούσαν για προσωπική μελέτη και σχεδόν καθόλου για ανατροφοδότηση (Perifanou, Economides, & Tzafilkou, 2021).

Σε 694 εκπαιδευτικούς και των δύο βαθμίδων παρατηρήθηκαν δυσκολίες για να σχεδιαστεί ένα μάθημα σύγχρονης εκπαίδευσης, καθώς δεν είχαν όλοι οι μαθητές πρόσβαση σε ψηφιακά μέσα (Jimoyiannis, Koukis, & Tsiotakis, 2021).

Παρατηρείται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση τα παιδιά να θέλουν επιτήρηση από τους γονείς τους στις καθημερινές υποχρεώσεις τους, ειδικά στις μικρές τάξεις. Οπότε αναμένει κανείς ότι παιδιά γυμνασίου-λυκείου ανταποκρίνονται καλύτερα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, αφενός λόγω ηλικίας και αφετέρου λόγω αυτονομίας και υπευθυνότητας (Μούστου, 2015).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μια μικρή αναδρομή στο παρελθόν έδειξε ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχει ξεκινήσει σχεδόν 190 χρόνια πριν και εξελίσσεται ανάλογα με τις συνθήκες της κάθε εποχής.

Ο εκπαιδευτικός - πολλαπλό και καταλυτικό ρόλο, συνδυαστικό κρίκο μαθητή-σχολείου.

Η ετοιμότητα των εκπαιδευτικών να αντιμετωπίσουν αυτή τη νέα πρόκληση ήταν μέτρια και στηρίχθηκε ειδικά στην αρχή σε προσωπικές γνώσεις διαχείρισης των ηλεκτρονικών μέσων.

Στην πορεία του χρόνου το Υπουργείο Παιδείας, εξέλιξε τις μεθόδους διδασκαλίας και βοήθησε αρκετά τους εκπαιδευτικούς.

Κρίνεται αναγκαίο η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και των δύο βαθμίδων σε θέματα χρήσης και αξιοποίησης των ψηφιακών μέσων, αλλά και των μαθητών όλων των ηλικιών, χορήγηση ηλεκτρονικών μέσων σε οικογένειες που δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν οικονομικά και επιμόρφωσή τους σε αυτά, αναβάθμιση ψηφιακών πλατφόρμων και σαφείς οδηγίες σε όσους εμπλέκονται στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Τα σχολεία αρμόζει να παρέχουν συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών-οικογένειας, υποστήριξη και καθοδήγηση.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Foti, P. (2020). Research in distance learning in Greek kindergarten schools during the pandemic of COVID-19: Possibilities, dilemmas, limitations. *European Journal of Open Education and E-learning Studies*, 5(1).

Ηλιάδου, Χ. (2011). *Επικοινωνία Καθηγητή – Συμβούλου και φοιτητών στις σπουδές από απόσταση: Απόψεις Σ.Ε.Π. της Θ.Ε. ΕΚΠ65 του Ε.Α.Π.*

Hristozova, G.V. (2020). Preschool pedagogy confronted with the coronavirus challenge. *Trakia Journal of Sciences*, 18(1), 297-301.

Jimoyiannis, A., Koukis, N., & Tsiotakis, P. (2021). Shifting to emergency remote teaching due to the COVID-19 pandemic: Greek teachers' beliefs and experiences.

Matzavela, V., & Alepis, E. (2021). M-learning in the COVID-19 era: physical vs digital class. *Education and Information Technologies*, 1-21.

Μούστου (2015). Συστήματα διαχείρισης μάθησης & σχολική εξ αποστάσεως ξενόγλωσση εκπαίδευση. Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, 8, 187-200.

Perifanou, M., Economides, A., & Tzafilkou, K. (2021). Teachers' Digital Skills Readiness During COVID-19 Pandemic. *i-jet*, 16(8), 238-251.

Perraton, H. (1988). A theory for distance education. Στο D. Stewart, D. Keegan, & B. Holmberg (Ed.) *Distance education: International perspectives* (pp. 34-45). New York: Routledge

Σαρακατσάνου, Ε. & Βασάλα, Π. (2011). Διαμεσολαβημένη διαπροσωπική επικοινωνία σπουδαστών και συμβούλων-καθηγητών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Στο *Πρακτικά του 6ου Διεθνούς Συνεδρίου για την Ανοικτή και Εξ αποστάσεως Εκπαίδευση* (σσ. 207-20).

ΥΠΑΙΘ (2020). Ν.4009/2011 «Παροχή σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για το σχολικό έτος 2020-2021», ΦΕΚ Β' 3882/12-09-2020

World Health Organization. (2020). *Protocol for assessment of potential risk factors for coronavirus disease 2019 (COVID-19) among health workers in a health care setting, 23 March 2020* (No. WHO/2019-nCoV/HCW_risk_factors_protocol/2020.3). World Health Organization.